



## Ülkeye Ait Başlıca Göstergeler

Resmi Adı	Özbekistan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	Özbekçe (Resmi dil), Rusça
Başkent	Taşkent
Yüzölçümü	447 400 km <sup>2</sup>
Başlıca Şehirleri	Taşkent, Namangan, Semerkant, Andican, Buhara
Nüfus	34,5 milyon
Dini Yapı	Müslüman %88, Ortodoks %9, Diğer %3
Cumhurbaşkanı	Şavkat Mirziyoyev
Para Birimi	Som



## Coğrafi Konum

Orta Asya'nın merkezinde bulunan Özbekistan'ın komşuları Kazakistan, Kirgizistan, Tacikistan, Afganistan ve Türkmənistan olup yüzölçümü 447 400 km<sup>2</sup> 'dir. Ülke güneybatıdaki Ceyhun (Amuderya) ile kuzeydoğudaki Seyhun (Sırderya) ırmakları arasında uzanan toprakların büyük bölümünü kapsar. Ülkenin kuzey ile güney ucu arası 925 km, doğu ile batı ucu arası 1 400 km olup,

sınırlarının toplam uzunluğu 6 221 km'dir. 1936'da kurulan Karakalpakistan Özerk Cumhuriyeti ile birlikte Özbekistan, 13 bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgeler: Andican, Buhara, Cizzah, Kaşkaderya, Namangan, Semerkant, Surhanderya, Sirderya, Taşkent, Fergana, Harezmi ve Nevai bölgeleridir. Topraklarının %46'sı yayla ve bozkırlardan ve %41'i de çöl ve diğer arazi tiplerinden oluşan Özbekistan'ın toplam kara alanlarının %3'ü orman ve koruluk, %10'u ise tarıma elverişlidir. Ekilebilir alanların yaklaşık %95'i ise sulanabilmektedir. Bu özelliği ile Özbekistan, Orta Asya cumhuriyetleri arasında en iyi sulu tarım yapılabilen ülke konumundadır.

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
<b>GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)</b>	59,89	69,2	79,12	91,9	106,99	121,55	136,38	152,63
<b>GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)</b>	1,9	7,4	5,2	4,7	4,9	5	5	5
<b>Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)</b>	1 766	2 002	2 243	2 554	2 916	3 247	3 572	3 919
<b>Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)</b>	12,9	10,8	11,2	10,8	9,5	6,6	5,5	5,1
<b>Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)</b>	-5	-7	-3,3	-4,2	-4,9	-5	-5	-5
<b>İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)</b>	10,5	9,5	10	9,5	9	8,5	8	7,5
<b>Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)</b>	37,6	35,8	34,1	33,1	30,8	29,8	28,8	27,7

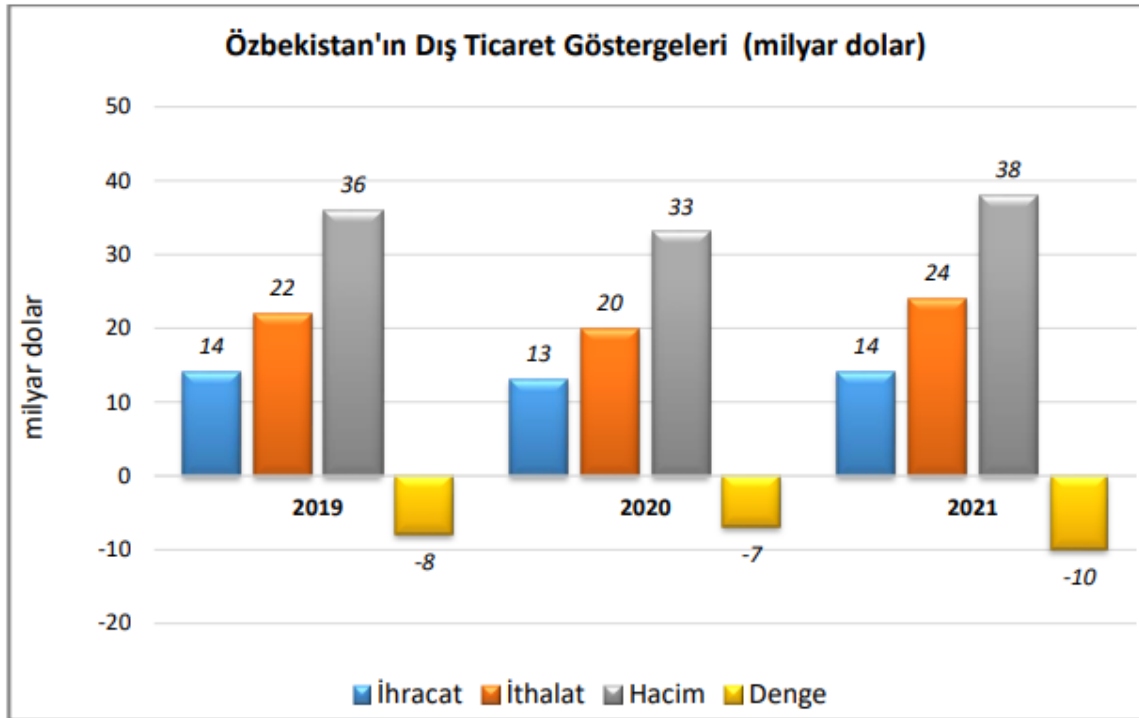
Kaynak: IMF

Özbekistan ekonomisi önemli derecede doğal gaz ve emtia ihracatı üzerine temellenmektedir. 2016 yılından itibaren ekonomik reformlara girişen ülke, ekonomik büyümeyi sürdürmüş ve yatırımcılar için önemli merkez haline gelmiştir. Özbekistan'ın ekonomik kalkınma stratejisi, çeşitlendirilmiş ve rekabetçi bir ekonomi yaratmayı, yenilikçi teknolojiler ve yeni pazar yönetimi yöntemleri kullanarak ulusal kaynakların kullanımını en üst seviyeye çıkarmayı hedeflemektedir. Ekonominin reel sektörüne ait sektör ve işletmelerin istikrarlı ve kesintisiz işleyebilmesi için ülkede gerekli kaynak tabanı oluşturulmuştur. İthal ikameci ürünlerin üretimi ve endüstriyel üretimin çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatın yapısında önemli değişiklikler sağlanmıştır. Komşu ülkelerle ilişkilerin güçlendirilmesi, ülkeler arasında sosyo-ekonomik, ticari, endüstriyel ve kültürel bağların geliştirilmesi için pek çok çalışma yapılmaktadır. 2020 yılında Özbekistan, küresel olarak Covid salgını ve beraberindeki arz ve talep yönlü şokların neden olduğu bir resesyona girmeyen birkaç ülkeden biri olmuştur. Ekonomisi dış etkilere karşı güçlü odolunu göstermiştir. 2021 yılında da Özbekistan güçlü bir ekonomik performans

sergilemiş ve GSYİH'sı %7,4 oranında büyümüş, 2022 yılında %5,2 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Gelecek süreçte Özbekistan ekonomisinin istikrarlı bir büyüme yolu izlemesi beklenmektedir ama Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ve ardından gelen uluslararası yaptırımların yayılma etkilerinin bir sonucu olarak büyümenin yavaşlaması beklenmektedir. Yüksek küresel talep ve altın fiyatlarının ekonomiyi desteklemesi, ancak artan enflasyon ise tüketimi engelleyeceği düşünülmektedir.

## Dış Ticaret

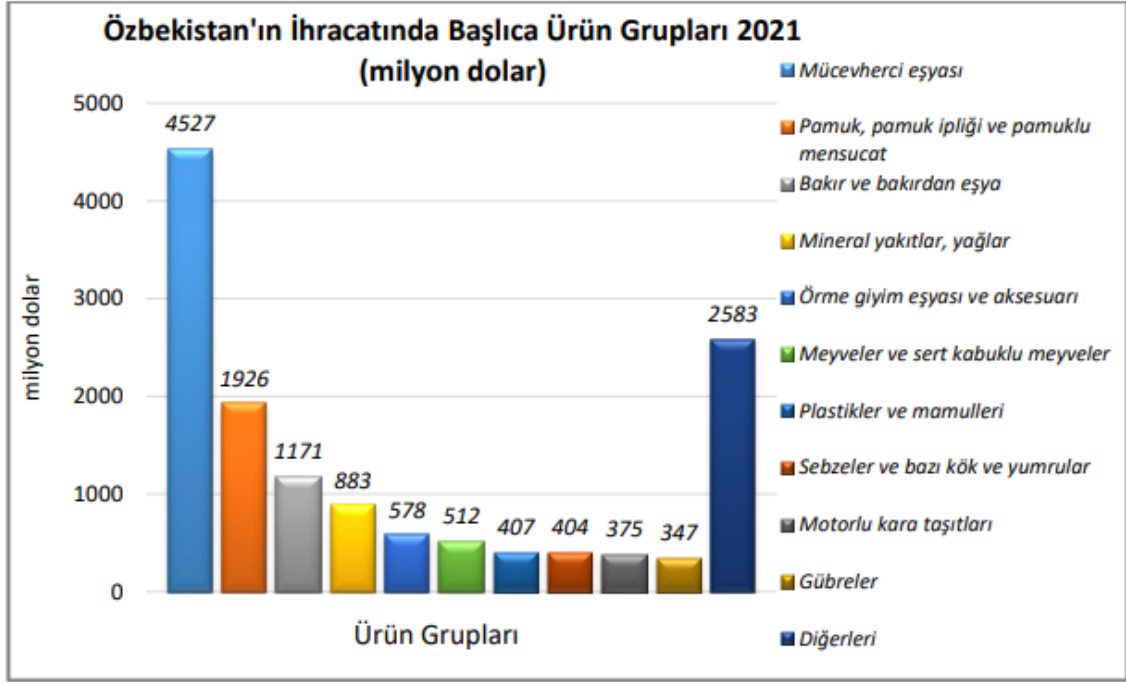
### Ülkenin Dış Ticareti



2021 yılında 14 milyar dolarlık ihracatla dünyada 81. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Rusya, Türkiye, Kazakistan ve Kırgızistan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %11,7 paya sahiptir. Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler; altın (platin kaplamalı altın dahil; pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham); petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar ve etilen polimerleri (ilk şekillerde)dir. 2021 yılında 24 milyar dolarlık ithalatla dünyada %0,1 pay ile 73. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Rusya, Çin, Kazakistan, G. Kore ve Türkiye'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %7 paya sahiptir. 2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; buğday, mahlut ve otomobillerdir.

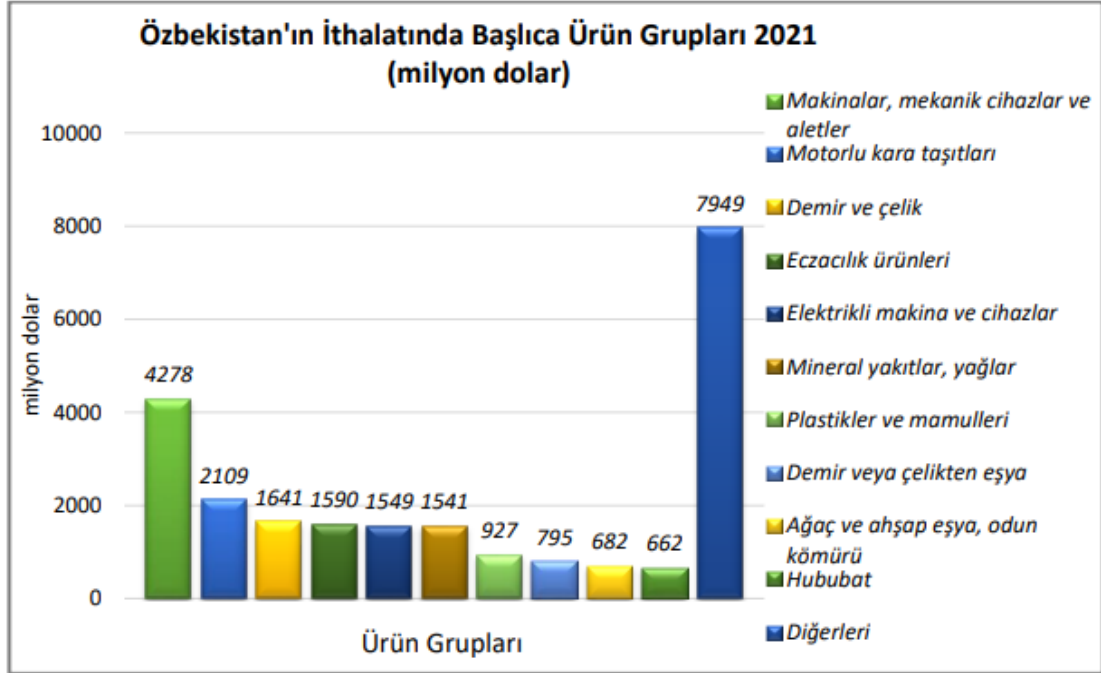
## Dış Ticaret Genel Durum

### İhracat



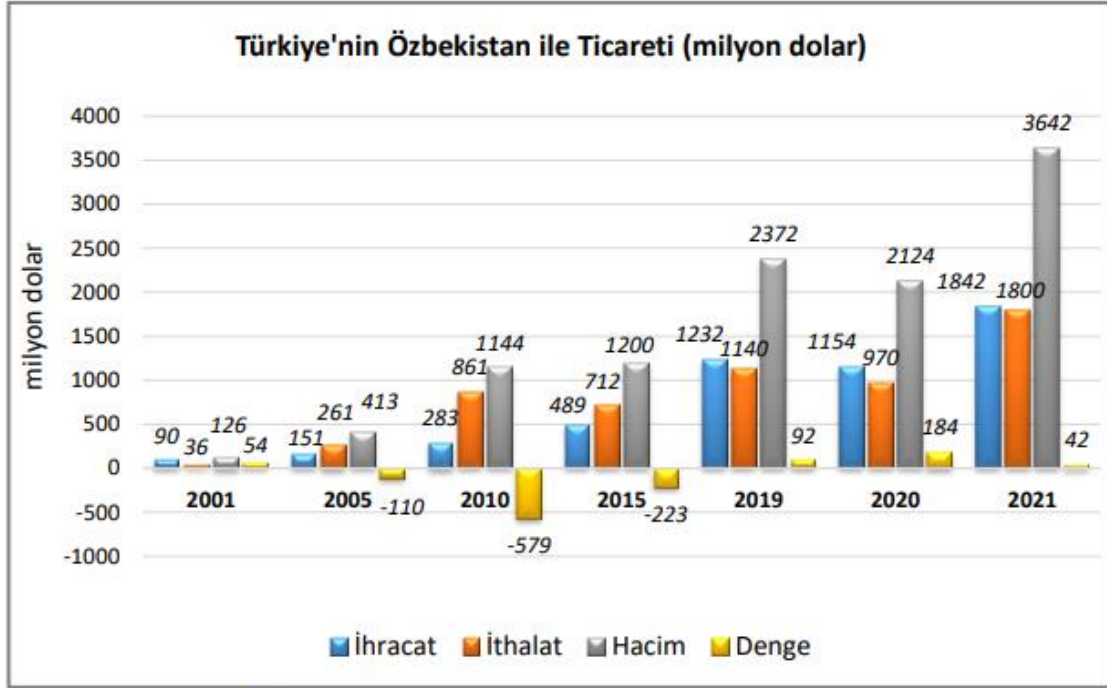
Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

### İthalat



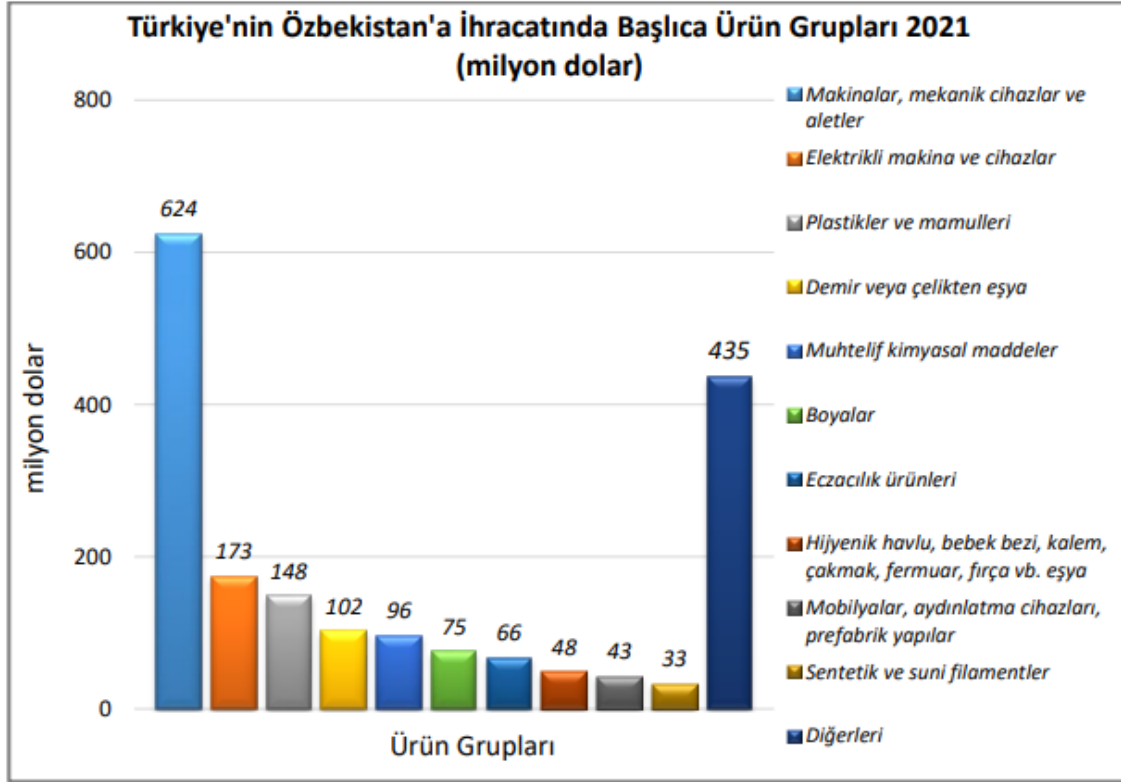
Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

## Türkiye- Özbekistan Ticari İlişkileri



Özbekistan'a 2021 yılında ihracatımız yaklaşık 2 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler; sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme makineler; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.); hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya ve demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünlerdir. 2021 yılında ülkeden ithalatımız ise yaklaşık 2 milyar dolar olmuştur. Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham); pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) bakır teller; işlenmemiş çinko ve etilen polimerleri (ilk şekillerde) ithal edilen başlıca ürünlerdir. 2021 yılında Özbekistan ile ticarete Türkiye'nin 42 milyon dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

## Türkiye'den Özbekistan'a İhrac edilen Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

## Özbekistan'ın Ülke İthalat Sıralaması

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>21 855 139</b>	<b>19 955 151</b>	<b>23 724 275</b>	<b>100</b>	<b>18,9</b>
1.	Rusya	3 974 225	4 079 758	5 331 691	22,5	30,7
2.	Çin	5 052 269	4 425 626	4 860 715	20,5	9,8
3.	Kazakistan	1 878 388	2 091 366	2 701 119	11,4	29,2
4.	G. Kore	2 524 435	1 934 612	1 742 089	7,3	- 10
5.	<b>Türkiye</b>	<b>1 296 689</b>	<b>1 072 526</b>	<b>1 655 968</b>	<b>7</b>	<b>54,4</b>
6.	Türkmenistan	388 801	395 080	687 790	2,9	74,1
7.	Almanya	884 310	691 915	645 973	2,7	-6,6
8.	Ukrayna	263 900	313 607	470 184	2	49,9
9.	Hindistan	319 162	420 144	458 580	1,9	9,1
10.	Litvanya	441 907	471 193	437 062	1,8	-7,2
11.	İtalya	352 516	323 885	385 814	1,6	19,1
12.	Brezilya	115 504	89 115	348 087	1,5	290,6
13.	Beyaz Rusya	279 272	213 895	314 107	1,3	46,9
14.	ABD	498 022	211 549	282 253	1,2	33,4
15.	Fransa	134 745	129 396	256 678	1,1	98,4

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

